

VİDEO MODELLE ÖĞRETİM YÖNTEMİ

VIDEO MODELLE ÖĞRETİM YÖNTEMİ

- Video modelle öğretim, var olan davranışı değiştirmek ya da yeni bir davranış öğretmek için canlı model yerine video teyp kullanılan ve öğretilmesi amaçlanan becerinin tüm basamaklarının öğretim öncesinde video teypten izletilmesi ile yapılan öğretimdir.
- Bu yöntemin temelinde bireylerin bilgi ve becerileri davranışa ilişkin öğretim yapılmadan ya da bireyin davranışın sonucunu yaşayarak öğrenmesi gerekmeden diğer bireylerin bu davranışları sergilemelerini gözleyerek öğrendikleri görüşüne dayanan gözlem yoluyla öğrenme kuramı bulunmaktadır.

VIDEO MODELLE ÖĞRETİM YÖNTEMİ

(a)

- Videoyla model olma

(b)

- Videoyla geribildirim

(c)

- Video ile ipucu

(d)

- Bilgisayar destekli video öğretimi

Video Modelle Öğretim Yöntemi türleri neledir?

1-

.....

2-

.....

3-

.....

4-

.....

A) VİDEOYLA MODEL OLMA

- Videoyla model olma, bireyin, bir becerinin tüm alt basamaklarınının bir akran, yetişkin ya da kendisi tarafından sergilendiği video kayıtları izlemesi ve ardından bu davranışları tekrar etmesi sürecidir.

- Kişinin kendisinin model olarak yer aldığı video model:
  - Bu video modellemede hazırlanan videolar gözden geçirilip hatalı davranışlar kesilerek en olumlu davranışlar videoda bırakılır ve bu şekilde gelişimsel yetersizlik gösteren bireyin bir davranışı en istenen şekliyle yaparken kendini izleme şansı bulması sağlanır.
- Kişinin kendi bakış açısı ile izlediği video model:
  - Video kamera aynen seyreden kişinin beceriyi sergilerken yapacağı gibi hareket eder ve seyreden bireyin gözlerinin görmesi gereken noktalara odaklanır.
  - Modelin gösterilmediği bu tür uygulamalarda hedef davranışın sergilenişi katılımcının bakış açısından gösterilir.

B) VIDEO İLE GERİBİLDİRİM

- Video ile geribildirim, üzerinde düzeltme yapılmamış bir video teypte bireyin kendi performansını izlemesidir.
- Bu yöntem ile birey becerinin uygulanışını videodan izleyip kendi performansını görebilmekte, hatalarının ve doğrularının farkına varabilmekte ve uygulamacıyla beraber hataları ve doğruları hakkında konuşup gelecekteki performansı için uyarlamalar yapabilmektedir.

C) VIDEO İLE İPUCU

- Video ile ipucunda, bireyin hedef davranışa ilişkin bir basamağın video görüntüsünü izlemesi, bu basamağı yerine getirmesi ve ardından diğer basamağı izlemesi şeklinde devam eden bir süreç izlenir.

D) BİLGİSAYAR DESTEKLİ VIDEO ÖĞRETİMİ:

- Bilgisayar destekli video öğretimi metinlerin, grafiklerin, animasyonların, sesin, müziğin, slâytların, filmlerin ve hareketli çekimlerin tek bir sistem içinde sunulduğu uygulamaları içerir.
- Bilgisayar destekli video öğretimi, video teknolojisi ve bilgisayar destekli öğretimin teknolojilerini birleştirir ve videoların bilgisayardan izlenmesini sağlar.

Bireyin hedef davranışa ilişkin bir basamağın video görüntüsünü izlemesi, bu basamağı yerine getirmesi ve ardından diğer basamağı izlemesi şeklinde gerçekleştirilen video modelle öğretim yöntemi türü hangisidir?

(a)

- Videoyla model olma

(b)

- Videoyla geribildirim

(c)

- Video ile ipucu

(d)

- Bilgisayar destekli video öğretimi

**VIDEO
MODELLE
ÖĞRETİM
UYGULAMASI**

Planlama ve hazırlık
süreci

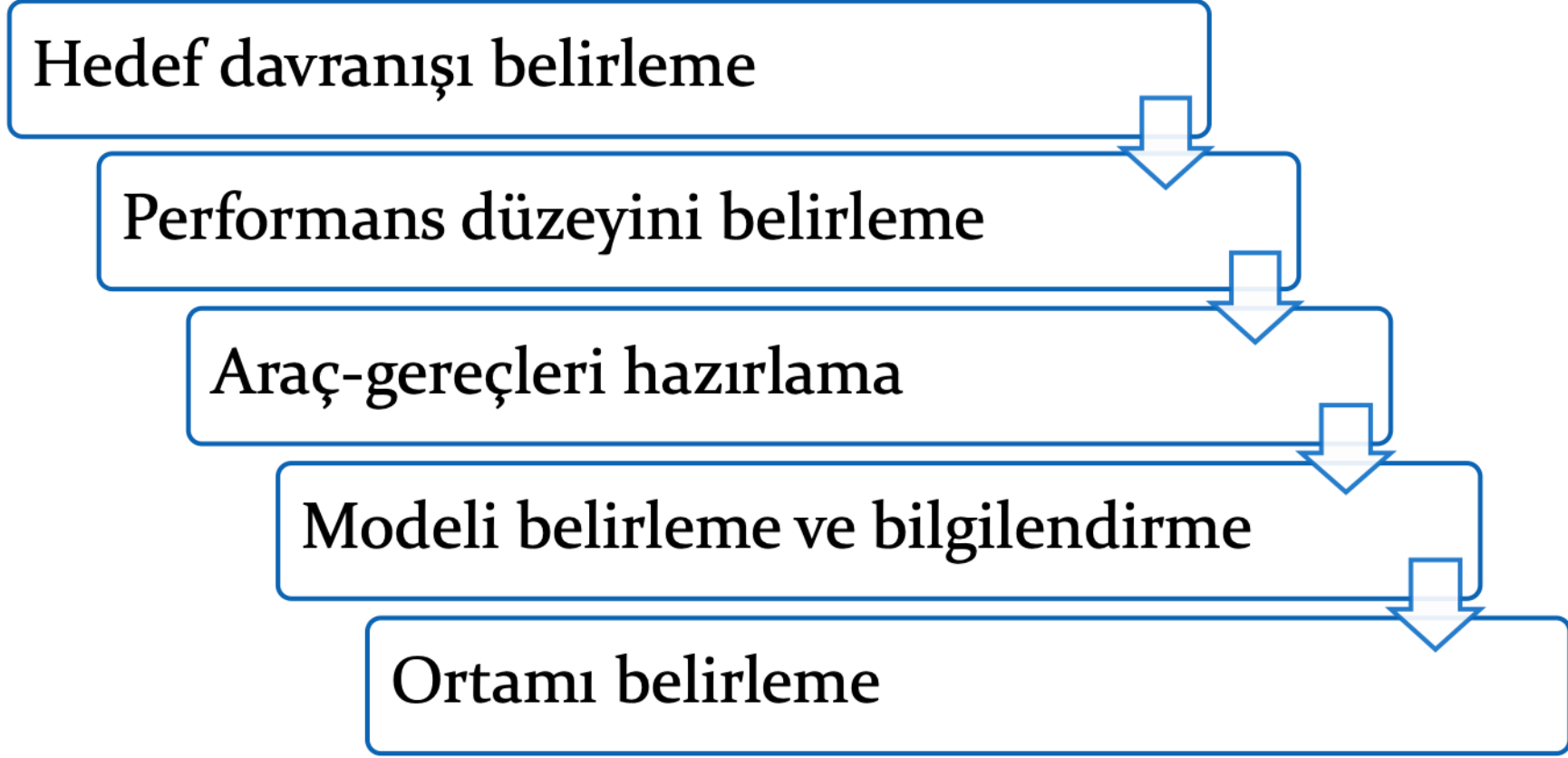
Öğretim videosunun
hazırlanması

Video modelle
öğretimin
gerçekleştirilmesi

Planlama ve Hazırlık Süreci

1

- *Hedef davranışları tanımlama ve seçme:* Hedef davranışları belirlemek, bu davranışları gözlenebilir ve ölçülebilir olarak tanımlamak çok önemlidir.

2

- *Performans düzeyini belirleme:* Öğretim öncesinde öğrencinin ilgili hedef beceriye ilişkin performansı belirlenmelidir.

3

- ***Araç-gereçleri hazırlama:*** Model davranışlarını kaydetmek için dijital kameralar vb. kullanılabilir. Ortam iyi aydınlatılmış olmalıdır. Eğer kamera bataryalıysa yedek batarya bulundurulmalıdır. Ortamda dikkat dağıtıcı nesnelere vb. yer almamalıdır. İlk aşamada, video kasette gösterilen ortamlar çocuğun davranışını taklit edeceği ortamla aynı olmalıdır. Daha sonra farklı ortamlar kullanılabilir.

4

- ***Modeli belirleme ve bilgilendirme:*** Video modelle öğretimde en önemli basamak hedef davranışı sergileyecek modelleri seçmedir. Model katılımcının kendisi, akranları, yetişkinler ve çizgi film kahramanları olabilir.
- Uygun modeli seçmek için modeli gözlemek ve modelin hedef davranışı doğru olarak sergileyip sergilemediğine karar vermek gerekir.
- Ayrıca modelin eğitilmesi de çok önemlidir.
- Eğitim öncesinde senaryonun belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

5

- **Ortamı Belirleme:** Video görüntüsünün oluşturulacağı ortam öğretim yapılacak ortam mümkünse aynı ya da benzer olmalıdır.

Video modelle öğretim planlama aşamasında boş bırakılan yerlere uygun basamağı yazınız.

Hedef davranışları tanımlama ve seçme

.....

Araç-gereçleri hazırlama

Modeli belirleme ve .....

Ortamı Belirleme

VIDEO MODELLE ÖĞRETİM UYGULAMASI

Planlama ve hazırlık süreci

**Öğretim videosunun
hazırlanması**

Video modelle öğretimin
gerçekleştirilmesi

ÖĞRETİM VİDEOSUNUN HAZIRLANMASI

- Model kendini rahat hissettiğinde ve eğitim sürecini tamamladığında videoya kaydedilmelidir.
- Modele hedef davranışı sergilemesi için işaret verilmelidir.
- En net görüntüyü kaydetmek için birkaç kez hedef davranış videoya kaydedilmelidir.
- Kayıtların gereksiz yere bölünmesine engel olunmalıdır.
- Sadece hedef davranış kaydedilmelidir.
- Model çocuğun taklit etmesi istenilen davranışa en yakın davranışı sunmalı ve sergilenen davranış yaklaşık 30-40 sn. sürmelidir.

a) Modelin davranışı olabildiğince doğal olmalıdır.

b) Videonun ilerlemesi normal hızda olmalı, ne çok ağır ne de çok yavaş olmalıdır.

c) Videonun süresi uygun olmalıdır (3-5 dk arasında).

d) Eğer iletişim becerileri yetersiz olan bir birey ile çalışılıyorsa, anlaşılabilirliği sağlamak için duraklamalara yer verilmelidir.

e) Öğretmen beceriyi küçük basamaklara bölmeli, beceriyi net bir biçimde göstermeli, gerektiğinde pekiştirici ve ipucu sunmalıdır.

VIDEO MODELLE ÖĞRETİM UYGULAMASI

Planlama ve hazırlık süreci

Öğretim videosunun
hazırlanması

**Video modelle öğretimin
gerçekleştirilmesi**

Öğrencinin davranışı
gerçekleştireceği
ortam ve video
görüntüsündeki
ortam aynı olmalıdır.

Öğrenci ile yan yana
oturulabilecek ve
öğrencinin videoyu
rahatlıkla
izleyebileceği şekilde
düzenlenmelidir.

Ortamda gereksiz
materyaller, araç-
gereçler varsa
öğrencinin
göremeyeceği ya da
dikkatini
dağıtmayacağı bir
yere
yerleştirilmelidir.

Öğrencinin hedef
davranışı
gerçekleştirirken
kullanacağı araç-
gereçler ortamda
uygun yere
yerleştirilir.

ÖĞRETİM OTURUMU

Dikkat sağlama

Öğrencinin videoyu izlemesi

Öğrencinin videoyu izleme davranışının pekiştirilmesi

Beceri yönergesi /ön uyaran sunulması

Öğrencinin tepkide bulunması

Öğrenci davranışlarına uygun tepkide bulunma

Öğrencinin katılım davranışını pekiştirme

ÖĞRETİM OTURUMU

Dikkat sağlama

- «Ezgi, benimle çalışmaya hazır mısın? Haydi birlikte video izleyelim!»

Öğrencinin videoyu izlemesi

- (*Öğrencinin videoyu izlemesi sağlanır.*)

Öğrencinin videoyu izleme davranışının pekiştirilmesi

- «Benimle videoyu dikkatlice izledin. Aferin sana!»

ÖĞRETİM OTURUMU

Beceri yönergesi /ön uyarın sunma

Öğrencinin tepkide bulunması/davranışı
gerçekleştirmesi için bekleme

Öğrencinin tepkide bulunması

ÖĞRETİM OTURUMU

Beceri yönergesi /ön uyarın sunma

Öğrencinin tepkide bulunması için bekleme

Öğrencinin tepkide bulunması

- Doğru tepki
- Yanlış tepki
- Tepkide bulunmama

ÖĞRETİM OTURUMU

Beceri yönergesi /ön uyarın sunulması

Öğrencinin tepkide bulunması

Öğrenci davranışlarına uygun tepkide bulunma

Öğrencinin katılım davranışını pekiştirme

ÖĞRETİM OTURUMU

Doğru tepki

- Öğrenci pekiştirilir.

Yanlış tepki

- Video tekrar izletilir.

Tepkide bulunmama:

- Beceri yönergesini tekrar sunulabilir/Uyarana dikkat çekişebilir/Video tekrar izletilebilir.

VIDEONUN İKİNCİ KEZ İZLETİLMESİNİN ARDINDAN

Beceri yönergesi /ön uyarı sunma

Öğrencinin tepkide bulunması için bekleme

Öğrencinin tepkide bulunması

- Doğru tepki
- Yanlış tepki
- Tepkide bulunmama

Beceri yönergesi /ön uyaran sunulması

Öğrencinin tepkide bulunması

Öğrenci davranışlarına uygun tepkide bulunma

Öğrencinin katılım davranışını pekiştirme

ÖĞRETİM OTURUMU

Doğru tepki

- Öğrenci pekiştirilir.

Yanlış tepki

- Video tekrar izletilebilir/uygun şekilde oturum sonlandırılabilir.

Tepkide bulunmama:

- Video tekrar izletilebilir/uygun şekilde oturum sonlandırılabilir.

Beceri yönergesi /ön uyarın sunulması

Öğrencinin tepkide bulunması

Öğrenci davranışlarına uygun tepkide bulunma

Öğrencinin katılım davranışını pekiştirme*

Video modelle öğretim uygulama aşamasında boş bırakılan yerlere uygun basamağı yazınız.

.....

Öğrencinin videoyu izlemesi

..... sunulması

Öğrencinin tepkide bulunması

.....

Öğrencinin katılım davranışının pekiştirilmesi

ÖĞRENME SAĞLANIYOR MU?

- Öğrenci videoyu izlemeden kendisinden beklenen davranışı gerçekleştirmeye başladığında öğrenme sağlanır.
- Öğrenme sağlanıyor mu?
- Öğrenci gelişimi izlenmelidir.

Öğretim
oturumları

Yoklama
oturumları

YOKLAMA OTURUMLARI

Dikkat sağlama

Beceri yönergesi sunma/ ön
uyaran sunma/ fırsat oluřturma

Öğrencinin davranışı
gerçekleştirmesi

Öğrenci davranışına uygun
tepkide bulunma*

Öğrencinin katılım davranışını
pekiştirme*

VERİ TOPLAMA

**Siz de belirlediđiniz bir becerinin
öğretiminde kullanılacak video
görüntülerine ilişkin bir senaryo yazınız
ve uygulama sürecini planlayınız.**

KAYNAKÇA

- Banda, D.R., Matuszny, R.M. & Turkan, S. (2007). Video modeling strategies to enhance appropriate behaviors in children with autism spectrum disorders. *Teaching Exceptional Children, 39(6), 47-52.*
- Bellini, S., Akullian, J. & Hopf, A. (2007). Increasing social engagement in young children with autism spectrum disorders using self-modeling. *School Psychology, 36(5), 80-90.*
- Charlop, M. H., Lang, R., & Rispoli, M. (2018). Lights, Camera, Action! Teaching Play and Social Skills to Children with Autism Spectrum Disorder through Video Modeling. In *Play and Social Skills for Children with Autism Spectrum Disorder* (pp. 71-94). Springer, Cham.

- Nikopoulos, C. & Keenan, M. (2006). *Video modeling and behavior analysis: a guide for teaching social skills to children with autism*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Olçay-Gül, S. ve Vuran, S. (2010). Sosyal becerilerin öğretiminde video model yöntemiyle yürütülen araştırmaların analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (KUYEB)*, 10 (1), 249-274.
- Tekin-İftar, E. ve Değirmenci, H. D. (2017). Otizm spektrum bozukluğu olan çocukların öğretimi. E. Tekin-İftar (Editör), *Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklar ve eğitimleri içinde* (s. 264-326). (5. Basım). Ankara: Vize Basın Yayın.
- Vuran, S. ve Olçay-Gül, S. (2017). *Video modelle öğretim*. Sosyal yeterliliklerin geliştirilmesi (s. 105-119). Ankara: Vize Yayıncılık.

